
BASISVAARDIGHEDEN IN CORONATIJD

Publicatie/Dossier vervolgpagina

Een groot deel van 2021 waren bibliotheken gesloten of beperkt open, om zo verdere verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Als gevolg van deze sluiting en andere coronamaatregelen hebben alle bibliotheekorganisaties activiteiten afgelast of uitgesteld. Daarnaast zetten negen op de tien bibliotheken nieuwe activiteiten op en werden activiteiten omgezet naar een andere vorm, zoals online informatiebijeenkomsten en telefonische spreekuren (Van de Burgt & Klaren, 2022).

Aanbod taal en digitaal onder druk

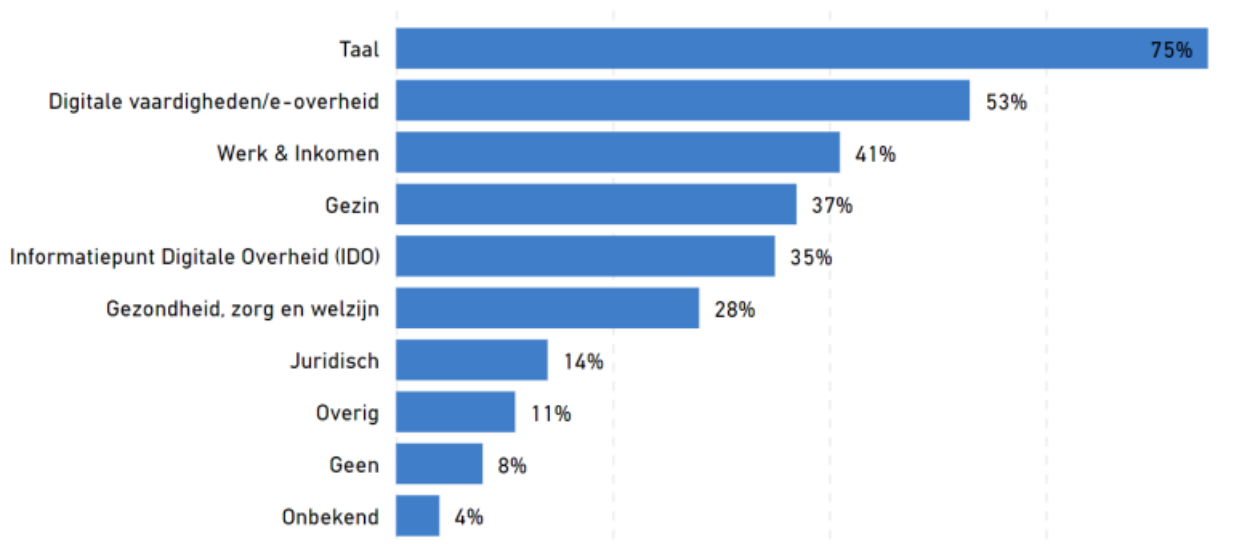
In de dienstverlening rondom basisvaardigheden voor volwassenen zijn de gevolgen van de coronamaatregelen met name zichtbaar in de meest voorkomende dienstverlening: het aanbod rondom digitale vaardigheden, e-overheid en taalvaardigheid. Veel bibliotheken hebben in 2020 en 2021 minder 'Werken met de e-overheid'- en Klik & Tik-cursussen, Taalcafés en inloopsprekuren kunnen organiseren dan in 2019. De coronamaatregelen zijn daardoor vooral van grote invloed geweest op het bereik van niet-digitaalvaardige burgers, laaggeletterden en senioren.

Alternatieve dienstverlening in vele vormen

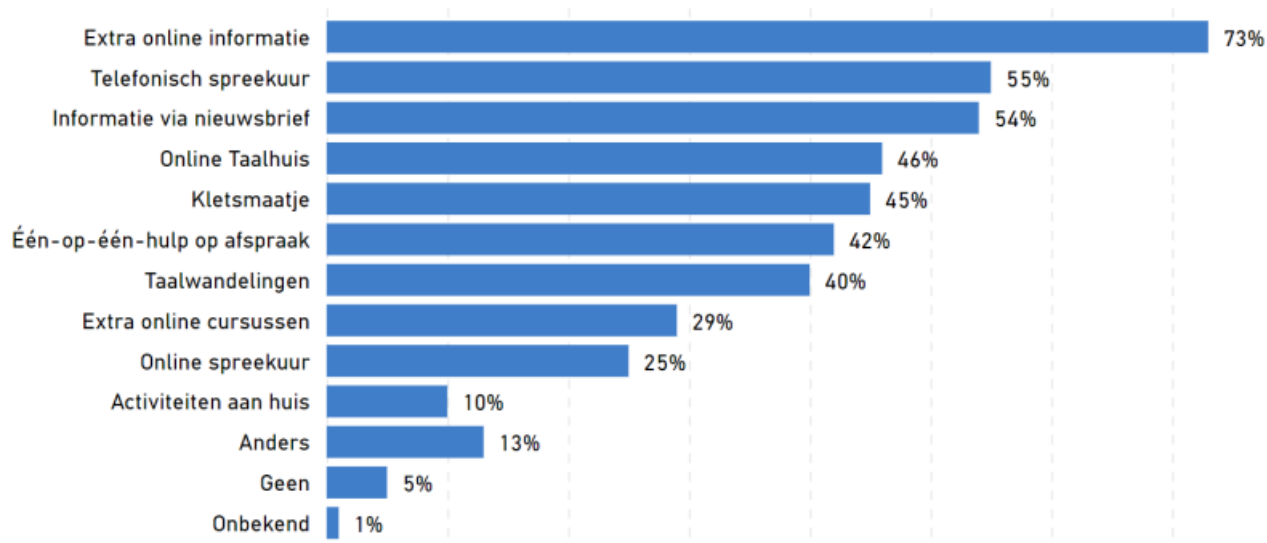
Negen op de tien bibliotheken hebben in 2021 alternatieve dienstverlening rondom basisvaardigheden voor volwassenen aangeboden om de doelgroep ook in coronatijd te blijven bedienen. Met name op het gebied van taal is alternatieve dienstverlening aangeboden (75%).

Voor de doelgroep van het programma de Bibliotheek en basisvaardigheden is online als enige vorm echter niet geschikt. Dat is duidelijk zichtbaar in de alternatieven die werden aangeboden. Bibliotheken zochten naar alternatieve vormen die aansloten bij de doelgroep en bouwden in korte tijd een divers aanbod op, zoals telefonische spreekuren (55%), één op één oefenen met taalvaardigheid, bijvoorbeeld met Taalmaatje en/of Kletsmaatje (45%), één op één hulp op afspraak (42%), taalwandelingen (40%) en activiteiten aan huis (10%).

Daarnaast hebben bibliotheken in 2021 dienstverlening online aangeboden, zoals extra informatie (73%), informatie via een nieuwsbrief (54%) en online Taalhuis en/of Taalcafé (46%).

Welke dienstverlening rondom basisvaardigheden voor volwassenen is als gevolg van de maatregelen in een andere vorm dan fysiek (bijvoorbeeld online of telefonisch) aangeboden? (Selectie: alle bibliotheken / N: 139)

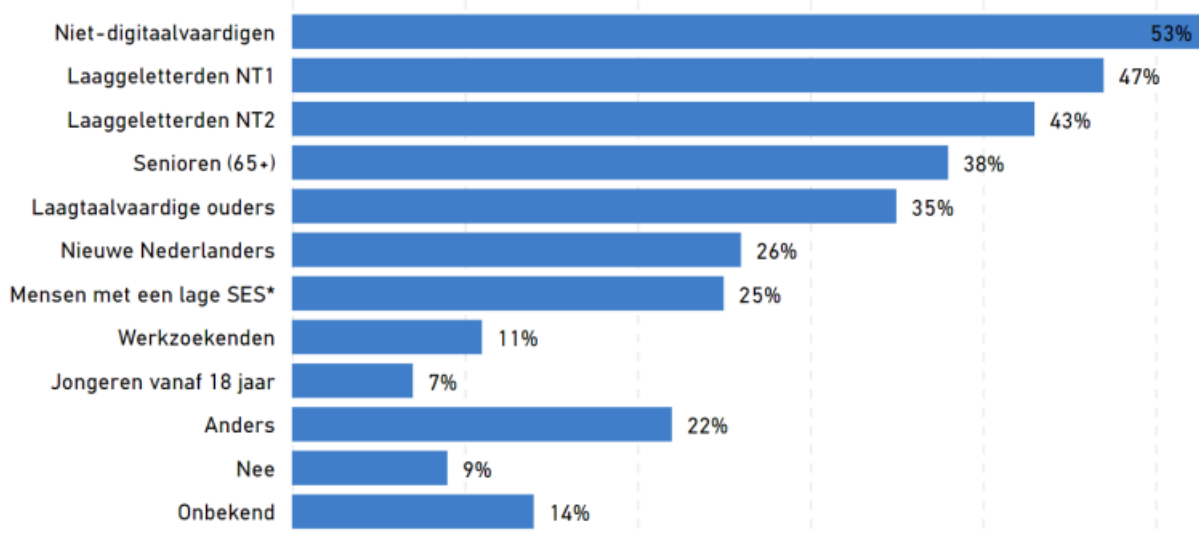
Heeft jouw bibliotheek in 2021 alternatieve dienstverlening rondom basisvaardigheden voor volwassenen aangeboden in verband met de maatregelen rondom het coronavirus? (Selectie: alle bibliotheken / N: 139)

Doelgroepen beter bereikt gedurende coronatijd

Een groot deel van 2021 waren bibliotheken gesloten of beperkt open, om zo verdere verspreiding van het coronavirus te voorkomen. Als gevolg van deze sluiting en andere coronamaatregelen werden bibliotheken voor het bereiken van doelgroepen voor een uitdaging gesteld. In vergelijking met het coronajaar 2020 wisten bibliotheken in 2021 de doelgroepen beter te bereiken. Waar in 2020 de helft van de bibliotheekorganisaties de doelgroep senioren niet wist te bereiken vanwege de coronamaatregelen (53%), lukte dit in 2021 niet bij twee op de vijf bibliotheekorganisaties (38%).

In 2021 waren er ook minder bibliotheekorganisaties die moeite ervaarden bij het bereiken van niet-digitaalvaardigen en laaggeletterden met Nederlands als eerste taal. Toch bleef het bereiken van deze doelgroepen in 2021 een uitdaging. Circa de helft van de bibliotheekorganisaties hebben niet-digitaalvaardigen (53%) en laaggeletterden met Nederlands als eerste taal (47%) niet bereikt vanwege de coronamaatregelen.

Het belang van de doelgroep niet-digitaalvaardigen wordt echter door veel bibliotheken gezien. Een kwart van de bibliotheken gaf in 2021 de doelgroep voorrang bij het verlenen van dienstverlening rondom basisvaardigheden voor volwassenen (27%).

Zijn er door de coronamaatregelen in 2021 doelgroepen niet bereikt die anders wel bereikt zouden worden? Zo ja, welke?

(Selectie: alle bibliotheken / N: 139)